

רשבת של רבי נחמן אברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת בשלח

¶ ויצעקו בני ישראל אל ה' .. (ד, יד)

"יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה וכו'". ופירש רש"י זה נאמר על אותה שעה שרדף פרעה אחריהם והשיגם חונים על הים ואין מקום לנוס לפניהם מפני הים ולא להפנות מפני חיות רעות, למה היו דומין באותה שעה; ליונה שבורת מפני הנץ ונכנסה לנקיקי הסלעים והיה הנחש נושף בה, תכנס לפנים — הרי הנחש, תצא לחוץ — הרי הנץ. אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: "הראיני את מראיך", את כשרון פִּעֲלֶתְךָ למי את פונה בעת צרה? "השמייעני את קולך" ויצעקו בני ישראל אל ה'. וכל עניין זה עובר על כל אדם בעת שרוצה לנכנס בעבודת ה' שהיצר הרע וחילותיו שהם בחינת פרעה ומצרים רודפים אחריו בכמה מיני רדיפות וכל כחם מחמת הדינים שיונקים מהם, ומתוקף התעוררות הדינים שנתעוררים עליו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: כל המצדיק את עצמו מלמטה מצדיקין עליו מלמעלה וכו'. על ידי זה רודפין אותו מכל הצדדין בכמה מיני מניעות ועיכובין ויסורים ובלבולים רבים והוא ממש כמו שהיה יציאת מצרים, שמאחוריהם רדפו המצרים אחריהם ומלפניהם היה הים סוער ומצדדיהם חיות רעות עד שלא היה מקום לנוס בשום צד כמו יונה שבורת מפני הנץ וכו', וממש בחינות אלו עוברים על כל אדם הרוצה לנכנס בעבודת ה' יתברך.

כי מי שרוצה לנכנס לעבודת ה' יתברך הוא בחינת יציאת מצרים ממש, כי עיקר יציאת מצרים הוא מה שיוצאין מטמאה לטהרה, מטמאת וזההת פרעה ומצרים לקדשת וטהרת ישראל, כמו שכתוב: **בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים** וכו'. וזה מִכְרַח לעבר על כל אדם בכל זמן בכל דור ודור. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, וכשבחינת פרעה ומצרים שהם הסטרא אחרא וחילותיו רודפין אחר האדם בבלבולים ומחשבות רעות רבות מאד ואין לו מקום לנוס לא לפני ולא לאחוריו ולא מן הצדדין, כי מכל

צד מסבבין אותו בכמה מיני בלבולים ומניעות ויסורין, אזי אם ירצה להסתכל לאחוריו בודאי יתגברו חס ושלוש יותר, על כן אין תקנה כי אם שיצעק אל ה' ממקום אשר שם ולא יפנה ויסתכל לאחוריו כלל. (לקוטי הלכות – הלכות שילוח הקד' ד' - ה')

¶ ויאמינו בה' ובמשה עבדו ... (ד, לא)

עיקר כלל האמונה הקדושה הוא אמונת חכמים, כי הם ממשכינן לו האמונה הקדושה בשלמות; כי בלא אמונת חכמים אמתיים, גם אמונתנו בהשם יתברך אינו בשלמות. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ו' - י"א לפי אוצר היראה – אמונה - מ"א)

¶ ויאמינו בה' ובמשה עבדו ... (ד, לא)

צריכים להודות ולהלל מאד להשם יתברך, כשזוכין לאמונת חכמים, כי על ידי זה נצולין ויוצאין מכל הצרות שבעולם, ברוחניות ובגשמיות, וזה בחינת "מודים דרבנן" (הלכות שבת - הלכה ו, אות יט לפי אוצר היראה – אמונה - מ"ד)

¶ ונחמו מה ... (טז, ז)

וזה שצעק ירמיהו: זכר ה' מה היה לנו. ואיתא בכתבי האר"י ז"ל (שער הכוונות, דרוש תקון חצות) שהצעקה הוא שמבחינת מ"ה נתהווה לנו וכו', עיין שם. היינו שהגבירו בחינת 'לנו' על בחינת 'מה'. כי האדם צריך להיות בבחינת מ"ה שיהיה נכלל בהרבי האמת שהוא בחינת משה, שאמר (שמות טז, ז) **ונחמו מ"ה**, שביטל כל ישותו ונכלל בבחינת מ"ה. ומשה בחינת הצדיק האמת היה קדוש וטהור בקדשה נוראה מאד ויגע מאד מאד בעבודת ה', ואף על פי כן ביטל את עצמו בתכלית הביטול, מכל שכן וכל שכן שאר אנשים שכל אחד יודע פגמו וחטאיו וכו' אם הוא רוצה

לחוס על עצמו להתקרב לצדיקי אמת בחינת משה, צריך לידע שפלותו ופחיתותו האמתי על כל פנים ולא ירצה כבוד על כל פנים, ויהיה נכלל בבחינת מ"ה, ואז יוכל הצדיק להאיר בו גם כן כי מלא כל הארץ כבודו. אבל החפץ בכבוד עצמו עושה פרוד, ואז נעשה מבחינת מ"ה בחינת לנוי שהוא בחינת דינים כמבאר בכתבים הני"ל. וכל זה מחמת שכרוך אחר ישותו וחפץ בכבוד שזהו בחינת 'לנו' שאנו חוששים על כבוד שלנו כאילו הכל מגיע לנו עד שחפצים שיהיה לנו גם כבוד.

וזהו: הביטה וראה את חרפתנו. חרפה הוא הפך הכבוד, כי על ידי שחפצים בכבוד באים לחרפות ובושות גדולות, חס ושלוש, כי כל הרודף אחר הכבוד בורח ממנו, כי אינו יכול להתקרב להצדיקי אמת. ואז בא לידי חרפות ובושות שהם העונות, רחמנא לצלן, כי אין מי שיצילנו ויאיר בו כי עדיין ה' עמו כי מלא כל הארץ כבודו, מאחר שנתרחק מהצדיקי אמת על ידי שחפץ בכבוד עצמו. (לקוטי הלכות - הלכות בציעת הפת ודברים הנוהגים בסעודה א' - אות ע"ד)

(ספר אָבֵי הַנַּחֲלָא' - מכתב פ"ד)

מכתב

ב"ה, ח"י תמוז תשכ"ד.

לכבוד נעים לבי, המשפיל עצמו ומשליך כבודו מנגד לכל דבר קדוש הנוגע לטובת בנייני ועסקי הצדיק המנהיג האמת הגיבור ובעל כח גדול, שיש לו כח המושך למשוך ולקרב כל העולם לה' יתברך, שלום רב.

אהובי אחי נפשי ולבי, אל תתרשל בהמצוה אשר שלח ה' לך לטובתך ותהיה זריז לעשותה לשם שמים בלי אחר. התחזק לבקש חכמה מהחכם האמת הפלא הגדול שבכל הדורות, ושמע והאזן דבריו ועצותיו. יומם ולילה זכרו ממך לא ימוש, ותשווהו תמיד לנגד עיניך. אל תתעצל להיות חבר טוב ליראי ה' האמתיים, התחבר בחברתם תמיד, בפרט בראש השנה הקדוש הממשמש ובא. פלס מעגל רגליך לישר אותם בדרך האמת, ומדרך

שקר תברח ותתרחק.

כל הדברים הם על הארץ, כמו שאנו רואים בחוש שהכל גדל מן הארץ, וכל הדברים והבריות הולכים ומונחים על הארץ, ואי אפשר שיפסקו ויתרחקו מהארץ אם לא על-ידי כח המכריח, היינו שיש מי שמכריח הדבר ונוטלו ממקומו מהארץ ומרחיקו ממנה, וכפי כח המכריח כן תתרחק הדבר מהארץ, ואחר-כך כשנפסק כח המכריח חוזר הדבר להארץ. כגון אם זורק אדם דבר למעלה אזי על-ידי כחו מכריח הדבר וממסיקו מהארץ, וכפי כחו כן מכריח הדבר וזורקו למעלה יותר, ואחר-כך כשנפסק כחו שהוא כח המכריח - חוזר הדבר ונופל להארץ, כי הארץ יש לה כח המושך וממשכת כל הדברים לעצמה, כי אם לאו לא היו יכולים להתקיים עליה, כי היה ראוי ליפול ממנה מחמת שהיא כדורית, וכל בני העולם עומדים סביבה, אך שיש לה כח המושך. ועל-כן כשנפסק כח המכריח וחוזר הדבר ונופל למטה להארץ, כל מה שמתקרב להכח המושך של הארץ ביותר הוא פורח ונופל למטה במהירות יותר.

והצדיק האמת הוא בחינת עפר, וכל הדברים עומדים עליו, ויש לו כח המושך להמשיך כל הדברים אליו, כי זה הצדיק הוא רק יחיד בעולם שהוא יסוד עולם שכל הדברים נמשכים ממנו, כי זה הצדיק היחיד בעולם הוא ענו ושפל ומשים עצמו כעפר, בבחינת "ואנכי עפר ואפר", ועל-כן הוא יסוד עולם, היינו בחינת עפר שכל הדברים הם עליו. והנה היה ראוי שימשכו כל בני-אדם לזה הצדיק שהוא בחינת עפר שיש לו כח המושך, אך על-ידי כח המכריח מפסיקין ומרחיקים ממנו, היינו שיש בני-אדם שעל-ידי דבורם ומעשיהם הם מכריחים את בני-אדם להפסיקם מלהיות נמשך

... כפיסא יס מ 66 אסא זב 216
216 מ 66 אסא זב 216

... רבונו של עולם, ה' אלקים אמת, אשר נטעת בנו בכל דור ודור צדיקי אמת. הושיענו ורחמנו ברחמיך הרבים, וזכנו להתקרב לצדיקי אמת לקבל מהם עצות אמתיות ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל, רק נזכה לילך בדרך עצתם האמתית, ותרחס עלינו ותציל אותנו ואת כל חברתנו ואת כל עמך בית ישראל, מעצת רשעים שהם עצת הנחש הקדמוני, ולא נטה אִזן לדבריהם כלל, ולא נאבה ולא נשמע להם, ולא יכנסו דבריהם ועצתם בלבנו כלל. ותבדילנו מן התועים, ולא יהיה להם שום כח להטעות אותנו, חס ושלום, בעצות רעות שלהם, ולא תעשינה ידיהם תושיה.

● והצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר עצות רעות של אלו המחפיים את השקר באמת, ומהפכים דברי אלקים חיים, ואומרים לרע טוב ולטוב רע, ומונעים את ישראל מדרך האמת והנכון, על ידי עצותם המהפכות מן האמת, את אשר החמרת הקילו, ואת אשר הקלת החמירו, את אשר רחקת הם מקרבים, ואשר קרבת הם מרחקים. ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת לאמתו, והם מדברים לפי תמם, ועצתם הפוכה ומוזקת לנו מאד לעבודתך.

● רבונו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות, אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי. קומה בעזרתנו והצל אותנו מהם, שלא ידבקו ויכנסו דבריהם בלבנו כלל, לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם. גדול העצה ורב העליליה, זכנו ברחמיך הרבים שיתגלו לנו צדיקי האמת, ונזכה להתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם עצות נכונות וברורות וישרות, עצות טובות הנמשכים מותרייג עטין דאורייתא, שנזכה לקבל אור האמת על ידי עצתם האמתית. ועל ידי זה נזכה לאמונה שלמה באמת לעולם ועד.

● ותזכנו לקיים מצוות ציצית כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה ותרייג מצוות התלויות בה. ועל ידי כנפי הציצית הקדושים תגן עלינו ותציל אותנו מכל מיני פגם הברית, ותזכנו להתקדש בקדשתך תמיד, ועל ידי זה תציל אותנו מעצת הנחש, מעצת המפתים והמסיתים והמדיחים מדרך האמת, בכוונה להרע או שלא בכוונה. ונזכה לקבל ולהמשיך עלינו אור השכל האמת של צדיקי אמת, על ידי שנזכה לקבל ולקיים עצות טובות ואמתיות שלהם, ועל ידי זה נזכה לאמת ולא יצא דבר שקר מפיו לעולם: (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה ז')

סיפור

(ספר ימי מוהרני"ת, ס"א)

[רבי נתן ז"ל מספר על הסתלקות רבנו הקדוש]

● ... אחר כך, צוה עלי להוליך אותו מהכסא למטו, ולקחתי אותו והולכתי אותו, והוא זכרונו לברכה היה ראשו ורבו נסמך עלי, ורגליו היו מעט נוגעים בארץ, והיה נשא עליו עד שהבאתיו למטו שלא הייתה רחוקה מהכסא, וכשהבאתיו אל המטה אחזתי אותו והגבתיו והנחתו אותו על המטה, ענה ואמר: לאט לאט אשכנו פאוואלע פאוואלע, וכך עשיתי והנחתו על מטו בלאט בנחת והיה תמה בעיני על שהצריך אותי להזהיר על זה, ענה ואמר: אני כבד עתה על כך הזהרתיך על זה (כי האדם קרוב למיתו הוא כבד מחמת שהחיות מתחיל להסתלק ממנו), ובכל זה רמז לי שהוא קרוב מאד להסתלקותו ואני לא שמעתי כל זה כלל כני"ל, ושכב על המטה, ואז הסתכל בי הרבה מאד כנזכר לעיל, ואני זכיתי לשרתו אז לבדי ולהושיט לו מה שהיה צריך; אחר כך, עניתי ואמרתי לו: רבי, קחו איזה דבר להשיב נפשכם, השיב: מה תתן לי? אמרתי: מעט תה, ענה ואמר: עם חלמון ביצה, כי אז היו נותנים לו לפעמים תה מִבְּשֵׁל עִם חלמון ביצה שעושיין להקל ההוסט, וכן עשיתי ובשלתי תה עם החלמון והקסר ונתתי לו, וצוה ליתן לו מעט מים ונטל ידיו ולקח תה, ואמר שהיא חמה עדיין, כי אז היה ניזהר שלא לשתות משקה חם, שלא יעורר הדם של ההוסט, כי איזה ימים קודם הסתלקותו, פסק ממנו יציאת הדם על ידי ההוסט, ולקחתי תה והורקתי מכלי אל כלי לקררה קצת כנהוג, ואחר כך נתתי לו, ואמר שעדיין היא חמה, ולקחתי וקררתי אותה עוד ואמר שעדיין היא חמה וכן היה כמו שלוש וארבע פעמים, אחר כך אחר שקררתי אותה כראוי כרצוני, לקחה וברך ושתה...

אחר הצדיק האמת שהוא בחינת עפר בחינת כח המושך, ולפי כח המכריח כן מרחיק מהצדיק, ואחר-כך כשיפסיק כח המכריח - יחזר וימשיך עצמו האדם וישוב להעפר להצדיק שיש לו כח המושך. כל הכבוד שיש לכל אדם שבעולם מקטן ועד גדול, הם מקבלים רק מזה הצדיק שהוא בחינת עפר שממנו נמשך הכל, כי כל הכבוד והגִּדְלָה הוא רק אצל זה הצדיק, וְכֵלֶם מקבלים ממנו, כי במקום השפלות והקטנות - שם שורה כל הכבוד והגִּדְלָה, כמו שכתוב "אשכן את דכא". אוהבך ועבדך הנאמן המשרתך בכל לב ונפש, ומעתייר בעדך תמיד. המעתיק ישראל דב אודסר

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... ר' ישראל קארדונר היה דואג תמיד על ישראל, תמיד היה לו צער כזה על ישראל, איפה עם ישראל? איפה התורה? איפה? והיום הוא מנהיג ישראל, לוקחים כל הכסף וכל הכבוד וכל הגדולה של ברסלב, ואני המנהיג! יש הרבה מנהיגים, אבל זה לא ברסלב! ברסלב יש מעט, אבל זה טוב, טוב מעט לצדיק... הוא אמר אלה הדבורים: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו", הוא טען להשם יתברך, מתי יהיה זה? "וידע כל פעול כי אתה פעלתו". אוי, הניגונים של ראש השנה! המתנגדים בראש השנה, היה להם ביזיון, הם באו לזרוק אבנים, הם שמעו את התפילות שלנו בראש השנה, הניגונים והזמירות, אז הלכו בלי אבנים, נפל עליהם פחד. "צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברינה יגילו...". היה ניגון כזה, והיה יכול להחיות מתים, כל השנה היה חיים מהניגונים של ראש השנה...

בפורים רבי ישראל (קארדונר) עליו השלום התחיל לשתות בבית ורקד בבית, וראיתו בכל רגע שעבור יותר, הוא יוצא מן העולם לעולם אחר. הוא התחיל ללכת מהבית, מהדלת לרחוב להודיע, להודיע שזה פורים, "להודיע, להודיע, להודיע... הם לצים, הם מתלוצצים מברסלב. הוא הלך ונכנס לבית וכולם ישבו ושתו יין והשתכרו, והוא נכנס כמו לבית שלו ורקד, אז אמר לי, היה שמה זקן אחד, רב ליישקה, אז אמר לי: "אתה מבין הריקודים שלו? של רבי ישראל (קארדונר)? אתה מבין מה זה? זה ריקודים פלאים, פלאים מאד", ככה אמר לי, הראש של המתנגדים, הוא נתבטל בגלל שהוא ראה את הריקודים של רבי ישראל. הוא נכנס בין מתנגדים, בין נחשים ועקרבנים, והוא עשה מהם אין ואפס, מי ראה דבר כזה? איך היה לו גבורה כזה להיכנס לתוך העוצם, ולהגיד לו ולהראות לו "בא, בא, בא, בא, בא, אני לא מפחד ממך". מי שרואה הרקידה שלו נתבטל לגמרי.

אבל אחר שנפטר, היה פעם שפורים בליל היה לי על שבת, הרוכז שלי, היה לי בכיס חצי לירה, אבל זה היה כל השבת, אמרתי: "אני רוצה יין", אמרו: "אין יין, כבר נגמרה", אז אמרתי: "מה? אין יין? קח חצי לירה ותקנה יין", אני אשלם להם, אז לקחו ממני החצי לירה, ואני חשבתי: "מה עשיתי? מה יהיה? מחר לא יהיה לי על שבת למה נתתי...". כולם צחקו, איך הוצאתי את החצי לירה, "לכו תיקנו יין". הם לא קנו, הם הבינו שאני שיכור, אני הוצאתי חצי לירה, הם פחדו שזה כל השבת שלי, חצי לירה, אז לא קנו...

(לקוטי עצות – עצה, אות א-ב)

עצות ותפילות

● צריך להתרחק מאד מעצות של ההמון עם, שרבים כְּכֵלֶם הם עצות רעות ומקלקלות מאד, מכל שכן וכל שכן עצת רשעים וחולקים ומתנגדים אל האמת, שצריכין להתרחק מהם ביותר ויותר, כי מהם באים כל הקלקולים והפגמים, כי עצתם היא בחינת עצת הנחש הקדמוני. וכשמקבל עצתם, חס ושלום, הם מטילין בו זְהָמָא והם בחינת פגם הברית. ומרחיקין מהאמת והאמונה הקדושה ומתפלה ומלבוא לארץ ישראל. על כן צריך להתרחק מאד מאד מלילך אחר עצתם, חס ושלום, רק לדבק את עצמו בצדיקי אמת ואנשיהם ההולכים בדרכיהם שכל עצתם הם בחינת קְלָה זרע אמת בחינת תקון הברית. ועל ידי עצתם נזכה לכל טוב לאמת ואמונה ותפלה וארץ ישראל ולעשות נסים בעולם. על ידי שנוהרין במצוות ציצית, זוכין להנצל מעצת הנחש שהם עצות רעות הנ"ל וזוכין לעצת צדיקים.

120 ארץ